

Luonnos 1.11.2022

**Luolavuoren koulun
YKSIKKÖKOHTAINEN PEDAGOGINEN
SUUNNITELMA**

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuus

Sisällys

1. Lähtötiedot ja nykytila.....	3
1.1 Koulun opetusryhmät, henkilökunta ja oppilaat	3
1.2 Koulun tilojen muut käyttäjäryhmät.....	5
1.3 Luolavuorentien rakennuksen suljettujen tilojen toimivuus	5
2. Pedagogiset linjaukset	6
2.1 Koulun toiminta-ajatus	6
2.2 Toimintakulttuuri: Nykytila ja kehitystavoitteet: Opettaminen, työtavat, oppimisympäristö	6
3. Hankkeen tavoitteet, visio oppimisympäristöstä.....	7
3.1 Opetustoiminnan erityispiirteet	7
3.2 Opetustoiminta ja tilat ikäryhmittäin	8
3.3 Alakoulun aineopetustilat.....	8
3.4 Toiminnalliset alueet rakennuksen tasolla	9
3.5 Piha-alueet ja koulurakennuksen ympäristö	9
3.6 Oppijan toiminta ja siirtymät päivän aikana.....	10

1. Lähtötiedot ja nykytila

Luolavuoren koulu on lähikoulu Luolavuoren alueen alakouluikäisille (1-6 luokat) lapsille. Tämän lisäksi Luolavuoren koulu toimii keskitetyn palvelun kouluna tarjoten opetusta vaativan erityisen tuen oppilaille ympäri Turku. Erityisen tuen oppilailla on laaja kirjo eri asteisia tuen tarpeita. Tuen tarve opiskelussa voi ilmetä kehitysviiveen tai -vamman tuomina oppimisvaikeuksina, autismin kirjon aiheuttamina rajoitteina sosiaalisissa sekä kommunikaatio-aidoissa tai vaikea-asteisen kehitysvamman aiheuttamina monialaisina rajoitteina. Vaikeimmin kehitysvammaisilla oppilailla on laajoja tuen tarpeita koulupäivän aikana fyysisten rajoitteiden myötä ja monesti he tarvitsevat erilaisia apuvälineitä (esim. pyörätuolit) suoriutuakseen koulupäivästä. Kaikki erityisen tuen oppilaat tarvitsevat myös paljon aikuisen tukea koulupäiväänsä. Tästä syystä Luolavuoren koulussa on poikkeuksellisen paljon henkilökuntaa.

Nykyään Luolavuoren koulu toimii väistötiloissa Ruiskadun kampuksella sekä Inki-länkadulla. Pysyviä tiloja on Runosmäessä Piiparinpolulla. Tällä hetkellä Luolavuoren koulussa on keskitetyn palvelun luokkia 1-9 luokka-asteilla. Tulevaisuudessa kaikki keskitetyn palvelun yläkoulun luokat tullaan sijoittamaan Linnakaupungin suunnitteilla olevaan koulurakennukseen. Tässä pedagogisessa suunnitelmassa keskitytään Luolavuorentien rakennukseen ja sinne sijoittuviin alakoulun luokkiin.

Tämä pedagoginen suunnitelma on kirjoitettu yhteistyössä Luolavuoren koulun henkilökunnan ja Turun kaupungin tilapalveluiden henkilökunnan kesken. Koulun puolesta suunnitelman työstämiseen on osallistunut apulaisrehtori Mikko Hirvosen johdolla koulun johtoryhmä sekä opetajista koostuva tilatyöryhmä.

1.1 Koulun opetusryhmät, henkilökunta ja oppilaat

Luolavuoren koulu on yleisopetuksen osalta ns. kaksisarjainen alakoulu. Eli yleisopetuksen luokkia on kaksi joka luokka-asteella. Yleisopetuksessa maksimiryhmäkoot ovat 1.–2. luokka-asteilla 26 oppilasta ja 3.–6. luokilla 30 oppilasta. Yleisopetuksen luokkien rinnalla on erityisopetuksen pienluokkia joka luokka-asteella. Pienluokkia on eri vuosiluokilla eri määrä riippuen tuen tarpeisten oppilaiden määrästä eri vuosina. Erityisopetuksen luokkakoot riippuvat oppilaiden tuen tarpeesta (ks. taulukko 1). Erityisopetuksen pienluokassa maksimioppilasmäärä on kymmenen oppilasta. Pidentetyn oppivelvollisuuden pienluokassa maksimioppilasmäärä on kahdeksan oppilasta. Toiminta-alueittain opetuksen (vaikeimmin kehitysvammaiset) pienluokassa maksimioppilasmäärä on kuusi oppilasta. Viime vuosina Luolavuoren koulussa on ollut pienluokkia keskimäärin 3-4 jokaisella vuosiluokka-asteella. Lisäksi lisääntyvä tarve viime vuosina on ollut oppilaille, jotka eivät pysty opiskelemaan edes kuuden oppilaan ryhmissä. Tällaisia ”klinikkaluokkia” onkin perustettu Luolavuoren kouluun muutama. Klinikkaluokassa oppilaat voivat opiskella aikuisen vahvassa ohjauksessa eri mittaisia jaksoja viikosta lukuvuoteen. Tiloiltaan klinikkaluokka vastaa kuuden oppilaan pienluokkaa.

Taulukko 1: maksimiluokkakoot (Turun oppilaaksioton perusteet, perusopetusasetus 2§)

Luokka-aste	Yleisopetuksen luokka	Erityisopetuksen pienluokka	Pidennetyin oppivelvollisuuden pienluokka	Toiminta-alueittain opetuksen pienluokka
1.-2. lk	max 26 opp / lk	max 10 opp / lk	max 8 opp / lk	max 6 opp / lk
3.-6. lk	max 30 opp / lk	max 10 opp / lk	max 8 opp / lk	max 6 opp / lk

Tilojen suunnittelussa tulee huomioida myös, että mitä vaativampaa tukea oppilaat tarvitsevat, sitä enemmän kasvaa aikuisten määrä luokassa. Henkilökuntaa Luolavuoren koulussa on paljon. Opettajien lisäksi luokissa oppilaiden tukena työskentelee koulunkäynninohjaajia. Ohjaajien määrä luokissa vaihtelee oppilaiden henkilökohtaisten tuen tarpeiden mukaan. Yleensä mitä vaativampaa tukea oppilas tarvitsee sitä enemmän aikuisia luokan oppilaat vaativat ympärilleen. Erityisopetuksen pienluokassa saattaa työskennellä erityisluokanopettajan lisäksi yksi koulunkäynninohjaaja, mutta toiminta-alueittain opetuksen luokassa saattaa jokaisella kuudella oppilaalla olla tarve omalle aikuiselle. Eli aikuisia siinä tapauksessa on luokassa yhtä monta kuin oppilaita. Viime vuosina Luolavuoren koulussa on ollut keskimäärin yksi ohjaaja kolmea pienluokan oppilasta kohden.

Luokissa työskentelevien työntekijöiden lisäksi Luolavuoren koululla työskentelee luokattomia opettajia, rehtori sekä apulaisrehtori ja koulusihteeri. Taulukossa 2 on esitetty koulun henkilökunta sekä muut käyttäjät, jotka työskentelevät koulussa vakituisesti.

Taulukko 2: koulun henkilökunta sekä muut käyttäjät

Luolavuoren alakoulun (Ruiskatu & Inkilänkatu) henkilökunta lv. 2022-2023	
Opettajat	42
Koulunkäynninohjaajat	60
Koulusihteeri	1
Rehtori / apulaisrehtori	2
Aamu- ja iltapäivätoiminta	
IP-toiminnan vastuuhjaajat	2
Oppilashuoltohenkilöstö	
Koulupsykologi	1
Koulukuraattori	1
Terveystenhoitaja	2
Koululääkäri	2
Psykiatrinen sairaanhoitaja (koulukoutsi)	2
Yhteensä	115

1.2 Koulun tilojen muut käyttäjäryhmät

Opetustoiminnan lisäksi koulussa toimii päivittäin oppilashuollon toimijoita sekä peruskoulun oppilaiden aamu- ja iltapäivätoimintaa. Iltaisin ja viikonloppuisin koulun liikuntatiloissa toimii Turun kaupungin liikuntapalvelukeskuksen koordinoimaa harrastustoimintaa.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta toimii Turun kaupungin kasvatuksen ja opetuksen varhaiskasvatuksen palvelualueen alaisena. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään yleisopetuksen 1.–2. vuosiluokkien oppilaille sekä erityisen tuen oppilaille kaikilla luokka-asteilla. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään ennen koulupäivän alkua klo 6.30 alkaen ja iltapäivällä klo 17.00 asti. Luolavuoren koulun koulunkäynninohjaajat toimivat ohjaajina aamu- ja iltapäivätoiminnassa. Lapsimäärä aamu- ja iltapäivätoiminnassa vaihtelee vuosittain lapsien ja perheiden tarpeen mukaan. Keskimäärin lapsia on n. 140. Iltapäivätoiminta on jaettu iän ja tuen tarpeen mukaan viiteen eri ryhmään.

Luolavuoren koulun oppilashuolto koostuu kahdesta terveydenhoitajasta (yleisopetuksen ja erityisopetuksen), kahdesta koululääkäristä (erityisopetuksen ja yleisopetuksen) ja kahdesta psykiatrisesta sairaanhoitajasta (erityisopetus ja yleisopetus). Toiminta tapahtuu tällä hetkellä pääosin Luolavuoren koulun Ruiskadun yksikössä. Muissa yksiköissä ei ole vakituisia tiloja oppilashuollolle. Erityisopetuksen kouluterveydenhoitaja työskentelee kokopäiväisesti ja yleisopetuksen kouluterveydenhoitaja osa-aikaisesti koululla. Koululääkärit ovat paikalla osan viikkoa. Psykiatriset sairaanhoitajat ovat koululla kahtena päivänä viikossa. Koulukuraattori ja koulupsykologi työskentelevät koululla kokopäiväisesti. Oppilashuollon tilat tulisi sijoittaa mahdollisimman lähelle toisiaan. Opiskeluhuollolliseen vastaanottotyöhön soveltuva työtila huomioi työergonomian, työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden. Oppilashuollon tilat pitää järjestellä siten, että sinne saadaan terveydenhoitajien, lääkärin psykiatristen sairaanhoitajien, kuraattorien ja psykologien vastaanottohuoneiden lisäksi myös leppuhuone, neuvotteluhuone, odotustila ja asiakkaiden LE-WC sekä henkilökunnan taukotila ja wc. Huoneiden tulee olla riittävän äänieristettyjä. Tilojen suunnitteluvaiheessa on tärkeää ottaa huomioon esteettömyys ja hygieniaohteistukset. Kouluterveydenhuollon tiloihin tulee olla oma sisäänkäynti, jossa tulee olla kamerallinen ovipuhelin. Ovipuhelimessa tulee olla soittomahdollisuus erikseen jokaiselle oppilashuollon toimijalle. Vastaanottohuoneiden oviin tulee saada liikennevalot. Työtiloissa pitää pystyä säilyttämään asiakkaiden salassa pidettäviä asiakirjoja sekä tutkimus-, menetelmä- ja työvälineitä, eli tilaan on mahduttava arkistokaappi ja lukollinen kaappi/kaapit. Työtilan tulee myös sijaita siten, että anonyymi kulkeminen mahdollistuu. Hätäpoistuminen on turvattava siten, että tilassa on mahdollisuus hätäuloskäyntiin. Työtilassa on oltava myös tekniikka nopeaa avun kutsumista varten.

1.3 Luolavuorentien rakennuksen suljettujen tilojen toimivuus

Luolavuorentien koulutalo on alun perin rakennettu 1964 alueen alakoululaisten kouluksi. Vanhan osan suuret luokkatilat sijaitsevat pitkien käytävien varrella peräkkäin vailla minkäänlaisia eriytystiloja. Vuonna 2008 valmistunut uudisosa on jatkettu vanhan rakennuksen nurkalta suorana putkena muodostaen 150 metriä pitkän käytävän, jonka varrella on noin 30 samannäköistä ovea luokkatiloihin. Tämän tyyppinen

ratkaisu ei ole soveltuva hahmotusvaikeuksisille ja struktuuria sekä selkeyttä vaativille oppilaille. Luokka-asteiden yhteistyö ei ole mahdollista, koska ison kokoiset luokat sijaitsevat toisessa päässä rakennusta ja pienen kokoiset luokkatilat toisessa päässä 150 metriä pitkän käytävän päässä. Luolavuorentien rakennuksessa on myös yläkoulun aineopetustiloja, joita ei tulevassa alakoulussa tarvita.

Toiminta-alueittain tapahtuvan opetuksen vaatimia tiloja Luolavuorentien koulutalossa ei ole. Ko. opetus vaatii isompia ja muunneltavampia tiloja sekä esteettömyyttä ja varastointitilaa apuvälineille.

Vuoden 2006 remontissa ja vuoden 2008 lisärakentamisessa ei vielä osattu ottaa huomioon nykytekniikkaa. Koko Luolavuorentien kiinteistön esitystekniikka on vanhentunutta eikä vastaa nykyäsitystä eikä tulevaa tarvetta modernin koulun AV-tekniikasta.

Vuonna 2008 rakennetussa osassa olevat luokkatilat ovat yksittäisenä kokonaisuutena konseptiltään ja rakenteeltaan sellaiset, jotka palvelevat erityisluokkaopetusta hyvin. Luokkatila on jaettu kahteen osaan. Luokan puolella on ryhmätila, johon mahtuu hyvin 8-10 oppilaan ryhmä aikuisineen. Luokan takana on jakotila, johon on kulku sekä luokasta että käytävältä. Tilojen välissä tai väliovessa on ikkuna, jonka saa tarvittaessa peittoon. Pienluokat ovat kuitenkin sijoitettu rakennuksen toiseen päätäy eroon muista tiloista, mikä ei mahdollista nykymuotoista yhteistyötä toisten luokkien kanssa.

2. Pedagogiset linjaukset

2.1 Koulun toiminta-ajatus

Luolavuoren koulun toiminta-ajatuksena on tuottaa laadukasta perus- ja erityisopetusta yhteisenä ja tasa-arvoisena oppimisympäristönä. Erityisoppilaat opiskelevat omissa luokissaan integroituina yleisopetuksen luokkien yhteydessä ja yhteistyössä. Luokka-asteet toimivat tiiviinä yhteistyötiimeinä, tarjoten monipuoliset mahdollisuudet oppimiseen kaikille oppilaille tuen tarpeesta riippumatta. Tämä tarkoittaa sitä, että yleisopetuksen ja pienluokkien tulee sijaita vierekkäin saman luokka-asteen oppilaille. Yksittäisen oppilaan tulee olla helppo siirtyä yksittäisen oppiaineen tunnilla tarvittaessa opiskelemaan pienluokasta isoon luokkaan tai toisin päin. Luokkatii-meissä täytyy olla riittävät tilat myös opetuksen eriyttämiseen ja yksilöopetukseen sekä rauhalliseen työskentelyyn. Yhdessä tekeminen toisaalta täytyy taata monikäyttöisillä ja muunneltavilla tiloilla.

2.2 Toimintakulttuuri: Nykytila ja kehitystavoitteet: Opettaminen, työtavat, oppimisympäristö

Luolavuoren koulu on toiminut vuodesta 2008 asti yhtenäiskouluna, jossa toimii Luolavuoren alueen alakoulu sekä vanha Vuorelan erityiskoulu yhdessä yhteisenä peruskouluna kaikille lapsille ottaen huomioon kaikki tuen tarpeet. Luolavuoren koulun keskitetyn palvelun luokille ohjautuu pääsääntöisesti vaativan erityisen tuen oppilaita ympäri Turku. Oppilaiden tuen tarve vaihtelee suuresti yksilöittäin. Tuen tarve voi liittyä oppimisen haasteisiin, autismin kirjoon, kehitysvammaan tai vaikean kehitysvamman mukana tuomaan monivammaisuuteen (liikuntarajoitteet, apuvälineet, hoitotoimenpiteet).

Erityislasten integrointi samanikäisten lasten seuraan on kansallisen opetussuunnitelman keskeinen ajatus. Vaatimus on, että jokaisella erityisen tuen oppilaalla on vertaisryhmä sekä nimetty yleisopetuksen yhteistyöluokka. Jotta yhteistyö olisi saumatonta, on yhteistyöluokkien sijaittava lähekkäin toisiaan.

Vuodesta 2008 lähtien Luolavuoren koulussa on kehitetty yhteistä oppimista vuosiluokkakokonaisuuksissa, niin että jokainen oppija saa parhaat mahdolliset edellytykset oppimiselleen. Valitettavasti aiemmissa remonteissa ja uudisrakennuksissa ei ole otettu huomioon uuden opetussuunnitelman vaatimuksia ja yhteisen oppimisen kehittäminen on ollut haastavaa tilojen rajoittaessa toimintaa. Vanhassa koulurakennuksessa erityisen tuen pienluokat on sijoitettu rakennuksen toiseen pätyyn erillään muista luokista ja osa Luolavuoren koulun erityisen tuen pienluokista on toiminut tähän päivään asti Runosmäen Piiparinpolulla sekä väistötiloissa Inkilänkadulla kokonaan erillään muista koululaisista.

Tällä hetkellä suurin osa Luolavuoren koulun oppilaista opiskelee väistötiloissa Ruiskadun kampuksella, jossa toimii myös Turun ammatti-instituutti. Ruiskadulla yhteistyöluokkia on pystytty sijoittamaan vierekkäin, mutta eteen on tullut toinen haaste. Ruiskadulla on kärjistynyt erityisesti autismikirjon oppilaiden tarve strukturoituun ja rauhalliseen oppimisympäristöön. Väistötiloissa ei ole mahdollista eriyttää opetusta pienempiin ryhmiin tai yksilöopetukseen. Ruiskadun kampus on myös liian laaja ja iso kiinteistö autismikirjon piirteitä omaavalle tai kehitysvammaiselle lapselle. Vaikka erityisen tuen lapset ansaitsevat yhteisen toimintakulttuurin yleisopetuksen lasten kanssa, tarvitsevat he myös rauhallista ympäristöä ja struktuuria. Joskus yksittäisten oppilaiden haasteet voivat olla niin suuret, että yhdessä opiskelu ei onnistu ja pienetkin kohtaamiset muiden oppilaiden tai ryhmien kanssa kuormittavat liikaa oppilasta. Tästä syystä koulurakennuksesta pitäisi löytyä myös tilat rauhoittumiselle sekä mahdollisuudelle suorittaa koulupäivänsä täysin häiriöttä irrallaan muusta kouluyhteisöstä. Tämä tarkoittaa omaa rauhallista luokkatilaa erikseen muista luokista ja mahdollisesti omaa sisäänkäyntiä omalle välituntipihalle.

3. Hankkeen tavoitteet, visio oppimisympäristöstä

3.1 Opetustoiminnan erityispiirteet

Luolavuoren koulun opetuksen erityispiirre on vaativan erityisen tuen oppilaiden ja yleisopetuksen oppilaiden yhteisen oppimisen ja opettamisen tapojen kehittäminen ja yhteisen, kaikkien lasten koulun kehittäminen. Koulussa erityisen tuen oppilaat ja yleisopetuksen oppilaat opiskelevat sekä yhteisissä opiskeluryhmissä että omissa ryhmissään. Koulu toimii Luolavuoren alueen lasten lähikouluna ja monipuolisena opetuksen järjestäjänä.

Erityisen tuen lapset ansaitsevat olla muiden lasten kanssa yhdessä arjessa ja koulun on mahdollistettava yhdessä toimiminen, vaikka toiset lapset tarvitsevatkin siihen enemmän tukea.

Koulurakennukselta tämä vaatii paljon. Luokka-asteiden yhteistyöluokkien on oltava lähekkäin toisiaan. Luokkahuoneiden täytyy soveltua hyvin erilaisiin kokoonpanoihin. Oppilasryhmän koko voi vaihdella 1-50 oppilaaseen. Opetus voi tapahtua suuressa yhteisessä integraatioryhmässä tai toisaalta jopa kahdestaan opettajan tai koulunkäynninohjaajan kanssa yksilöopetuksena.

Vaativan erityisen tuen oppilaat tarvitsevat myös selkeitä struktuureja sekä rajoja. Huoneiden ja kulkureittien tulee olla selkeitä sekä mahdollisimman vähän ulkoisia ärsykeitä aiheuttavia. Siirtymät tulee olla lyhyitä ja selkeitä. Sekä sisä- että ulkotilat tulee olla turvallisia ja mahdollisimman vähän piilopaikkoja tai karkaamista mahdollistavia. Vaikeasti kehitysvammaisen tai autistinen lapsi ei hahmota ympäristöään samalla tavalla kuin muut ja ahdistavassa tilanteessa oppilas saattaa piiloutua, karata tai käyttäytyä jollain muulla ennalta arvaamattomalla tavalla. Toki turvalliset ja esteettömät tilat palvelevat kaikkia käyttäjiä.

3.2 Opetustoiminta ja tilat ikäryhmittäin

Luolavuoren koulu on alakoulu, joka käsittää vuosiluokat 1.–6. Jokaisessa vuosiluokassa on yhteensä viisi luokkaa (2 yleisopetuksen luokkaa, 3 pienluokkaa). Opetus ja tilat on järjestetty niin, että jokainen kuudesta vuosiluokasta muodostaa oman kokonaisuutensa, solun (ks. Taulukko 3), jossa vuosiluokan opetustilat sijaitsevat lähekkäin toisiaan. Vuosiluokan kotiluokkien lisäksi vuosiluokan tiloissa tulee olla riittävä määrä eriytystiloja sekä riittävät käytävä- ja aulatilat. Jokainen pienluokka vaatii oman eriytystilan. Eriytystilaa tulee olla kulku suoraan luokasta ja tilojen välissä tulee olla ikkuna, jotta oppilaiden toimintaa on helpompi valvoa. Aulatilaa tulee mahduttaa koko vuosiluokan oppilaat ja henkilökunta esim. yhteiseen aamukokoontumiseen. Nuorimpien luokka-asteiden (1.-3.lk) on hyvä sijaita lähellä toisiaan. Tällöin pienempien välituntipiha saadaan sijoitettua siihen päähän rakennusta ja isommille (4.-6.lk) oppilaille saadaan toinen pihan rakennuksen toiseen päähän. Isompien oppilaiden luokkien läheisyydessä tulee sijaita heidän käyttämät taito- ja taideopetustilat.

Taulukko 3: Vuosiluokkakokonaisuuden tilat (solu)

Vuosiluokkakokonaisuuden tarvitsemat tilat	koko	määrä
Yleisopetuksen luokka	OT3	2
Pienluokka	OT2	3
Pienluokan oma eriytystila	OT1	3
Yhteinen eriytystila yleisopetuksen luokille	OT1	1
Lepo/rauhottumistila vaikeimmin vammaisille	OT1	1
varasto		1
apuvälinevarasto		1
yhteinen aulatilat		1

3.3 Alakoulun aineopetustilat

Luolavuoren koulussa noudatetaan valtakunnallista alakoulun opetussuunnitelmaan. Erityisen tuen oppilaille opetusta yksilöllistetään henkilökohtaisten tavoitteiden mukaisesti, mutta tilojen tulee mahdollistaa kaikkien alakoulun aineiden opettamisen täysipainoisesti. Alakoulun aineopetusluokkia ovat liikuntasali, kuvataiteen luokka, musiikkiluokka, luonnontieteiden luokka sekä käsityön kovan ja pehmeän materiaalin työstämiseen soveltuvat luokat. Aineopetustiloissa tulee myös huomioida, että mitä vaativampaa tukea oppilaat tarvitsevat, sitä enemmän kasvaa aikuisten määrä luokassa. Tämän johdosta aineopetustilojen mitoittamisessa tulee huomioida, että

tilaa käyttää lukumääräisesti isompi joukko mitä luokka + opettaja ovat. Aineopetus-tiloissa (esim. käsityöissä) luokat ovat täynnä erilaisten materiaalien työstökoneita ja työpisteitä. Tämä vaatii tiloilta tarpeeksi vapaata tilaa esteettömään kulkuun (esim. pyörätuolilla kulkijat) sekä tilaa koulunkäynninohjaajien työhön muun opetuksen ohella.

Taito- ja taideaineiden opetus on nykyisen opetussuunnitelman näkemyksen mukaan laaja-alaista ja aihealueita ja oppiaineita yhdistelevää. Opetuksessa voidaan edetä teema-alueittain tai ilmiöittäin perinteisen oppiainejaon sijaan. Tästä syystä aineopetusluokkien on hyvä sijaita lähekkäin toisiaan. Esimerkiksi käsityötä ei enää perinteisesti jaeta tekniseen ja tekstiilityöhön vaan käsityötä opetetaan monimateriaalisesti ja oppilas voi käyttää samassa työssään hyödyksi sekä tekstiilityönluokan että teknisen työn luokan tarjoamia mahdollisuuksia. Myös kuvataide- ja luonnontiedonluokat sijaitsevat ihannetilanteessa lähellä muita aineopetusluokkia. Näin saadaan synergiaa yhteisistä ja keskitetyistä varastoista sekä muista erikoistiloista.

Vaativan erityisen tuen oppilaille ja toiminta-alueittain opiskeleville oppilaille mm. arjen taidot ja motoriset taidot korvaavat perinteisiä oppiaineita. Näiden taitojen harjoitteluun tarvitaan tiloja, joissa voi harjoitella kodinomaisissa ja rauhallisissa tiloissa esim. kotitöitä, pienimuotoista ruuanlaittoa ja itsestä huolehtimista. Kyseinen tila ei ole perinteinen kotitalousluokka vaan enemmänkin pieni harjoituskoti. Tilan varustukseen voi kuulua esim. keittiönurkkaus, sänky ja wc-tilat. Motorisia taitoja harjoitellaan liikuntasalia pienemmässä ”jumppalassa” tai kuntosalissa.

3.4 Toiminnalliset alueet rakennuksen tasolla

Kuten aiemmin on kuvattu, koulun tilojen tulee sijaita toiminnallisissa kokonaisuuksissa (solut). Jokainen luokka-aste vaatii oman solun, aineopetusluokat oman solunsa sekä hallinto ja oppilashuolto omat tilat. Lisäksi oman solunsa vaatii eriyttävä opetus (klinikkaopetus). Klinikkaopetuksen oppilailla tulee olla rauhalliset tilat sekä omat kulkureitit yhteisiin tiloihin (esim. ruokala ja välituntipiha). Yhteisiä tiloja suunniteltaessa tulee ottaa huomioon myös muut rakennuksen käyttäjät. Liikuntasalia käyttävät iltakäyttäjät tulee ohjata kulkemaan eri sisäänkäynnistä kuin oppilaat koulupäivän aikana. Liikuntasalia tulee voida käyttää sekä liikuntaan että koulun yhteisiin juhliin ja tilaisuuksiin. Monikäyttöisyyttä lisää, jos salin esiintymislava sijoitetaan niin, että se sijaitsee liikuntasalin ja ruokalan välissä mahdollistaen lavan käytön molempiin suuntiin. Myös musiikkiluokan on hyvä sijaita esiintymislavan välittömässä läheisyydessä, jotta musiikkiesitysten vaatimaa tekniikkaa ja soittimia saadaan helposti siirrettyä.

3.5 Piha-alueet ja koulurakennuksen ympäristö

Luolavuoren koulun erityisen tuen oppilaista suurin osa tulee keskitetyn palvelun kouluun eri puolilta Turku. Vaativien tuen tarpeidensa takia monen oppilaan itsenäinen kulkeminen ei ole ikätasoista, vaan oppilaat tarvitsevat taksikytyä kouluun. Taksikuljetusoppilaiden määrä vaihtelee vuosittain, mutta keskimäärin taksikuljetusta tarvitsee n. 150 oppilasta. Tämä tarkoittaa noin 20 isoa pikkubussikokoista taksia kuljettamassa oppilaita aamuin illoin kouluun ja kotiin. Taksien kulku pihalla täy-

tyy järjestää mahdollisimman turvallisesti erillään välituntipihasta ja muista parkkipaikoista mutta silti mahdollisimman lähelle koulurakennuksen sisäänkäyntiä ja välituntipihoja.

Välituntipihoilla on otettava huomioon vaativan erityisen tuen oppilaiden tarve turvalliseseen ja strukturoituun ympäristöön. Piha täytyy olla aidattu ja porttien suljettavissa. Pihalla täytyy olla mahdollisuus yhteisiin peleihin ja leikkeihin, mutta myös rauhallisempaan ja strukturoituun tekemiseen. Tämä voidaan mahdollistaa jakamalla pihaa pienempiin osa-alueisiin tai eri puolille rakennusta. Osa oppilaista (klinikkaopetus) vaatii niin strukturoitua ja rajattua ympäristöä, että sisäänkäynti omalta pihalta suoraan omaan luokkaan tai juuri sen lähistölle on optimaalisin ratkaisu.

Luolavuoren lähialueen lapset tulevat kouluun yleisimmin kävellen tai polkupyörällä. Nämä kulkureitit on erotettava taksi- ja henkilöautoliikenteestä, jotta kouluun saapuminen on turvallista kaikille.

3.6 Oppijan toiminta ja siirtymät päivän aikana

Alla (Taulukko 4) on kuvattu kolmen erilaisen oppilaan päivää samassa rakennuksessa. Olli on yleisopetuksen ison luokan oppilas, joka tulee kouluun lähialueelta omalla polkupyörällään. Ollin luokassa opiskellaan yleisen opetussuunnitelman mukaan kaikki samoja oppisisältöjä. Miina on pienluokan oppilas, joka tarvitsee enemmän tukea koulupäiväänsä. Miina tulee taksilla kouluun, koska asuu kaupungin toisella puolella. Miina opiskelee samoja oppiaineita kuin Olli, mutta osa hänen oppimäärästään on yksilöllistetty ja hän opiskelee näitä oppiaineita omaan tahtiin. Toivo on toiminta-alueittain opiskeleva oppilas. Hänen oppiaineitaan ovat *kieli ja kommunikaatiotaidot, kognitiiviset taidot, motoriset taidot, päivittäiset taidot* sekä *so-siaaliset taidot*. Vaikka Toivo ei opiskele varsinaisia oppiaineita, hän voi osallistua Ollin kanssa joihinkin samoihin oppitunteihin esimerkiksi musiikin tuntiin koulunkäynninohjajan tukemana.

Taulukko 4: oppilaiden päivät eri tiloissa

	Olli yleisopetuksen oppilas	Miina pienluokan oppilas	Toivo TOI-oppilas
KOULUUN SAAPUMINEN	Aamulla Olli oppilas saapuu pyörällä koululle. Hän jättää polkupyörän pihan vieressä olevaan pyöräparkkiin ja siirtyy koulun pihalle odottamaan kellon soittoa.	Miina saapuu taksilla taksipihalle. Hän odottaa taksissa kunnes ohjaajat ottavat Miinan taksista vastaan.	Toivon taksi ajaa oven eteen ja Toivo siirtyy pyörätuolilaan ramppia pitkin ovesta sisään ohjaajan avustama. Kulkemista helpottavat itse-aukeavat ulko-ovet.

<p style="text-align: center;">KOULUUN SISÄLLE</p>	<p>Kellon soidessa Olli siirtyy omasta ulko-ovestaan sisälle ja menee oman luokkansa edessä olevalle naulakolle, johon hänen ulkovaatteensa mahtuvat siististi. Naulakossa on oma paikka kengille: ulkokengät voi helposti vaihtaa sisäkenkiin.</p> <p>Koulussa on useampi kuin yksi eteistila, jotta vältetään ruuhkia, kun kaikki eivät kulje samasta ovesta.</p>	<p>Miina kävelee tavaroidensa kanssa oman luokan eteen naulakoille. Miina riisuu ulkovaatteensa naulakoille ja siirtyy luokahuoneeseen. Naulakotilat ovat selkeät ja niissä on tilaa myös Miina ja Toivon luokkien ohjaajille.</p> <p>Luokassa Miina pesee käteensä ennen omalle paikalle istuutumista. Miina odottaa ensimmäisen oppitunnin alkua ohjaajien valvonnassa.</p>	<p>Talvisin Toivon pyörätuoli pestään lumesta ulko-ovella. Käytävät ja muut kulkureitit ovat tarpeeksi leveät pyörätuolille. Käytävillä on myös tunnustelureitti Toivon heikonäköiselle luokkatoverille.</p> <p>Tuloaulan yhteydessä on apuvälinevarasto, jossa säilytetään toivon seisomatelineitä, jossa hän viettää osan koulupäivästään. Aulassa on myös kuivauskaappi märille vaatteille.</p>
<p style="text-align: center;">KOTILUOKASSA</p>	<p>Olli menee istumaan omalle paikalleen oman pulpetin ääreen. Ollin luokassa on riittävästi tilaa, jotta tilaa voi tarvittaessa esim. jakaa sermeillä pienempiin tiloihin.</p> <p>Päivän toisella tunnilla Olli siirtyy englannin tunnille toiseen luokkaan. Mukana Olli kantaa kirjan, kynän ja kumin. Ennen tunnin päättymistä Olli menee omaan luokkaan ja pakkaa repunsa.</p> <p>Kolmannella tunnilla Ollin luokkaan tulee laaja-alainen erityisopettaja yhdessä luokanopettajan kanssa auttamaan Ollin luokan oppilaita matematiikassa.</p>	<p>Ensimmäisen tunnin aiheena on suomen kieli. Miina harjoittelee kirjaimia ensin toiminnallisesti luokassa muiden oppilaiden kanssa yhdessä liikkuen ja sitten omalla paikalla kynätehtävää tehden.</p> <p>Päivän toinen oppitunti on englantia, jota Miina opiskelee samassa ryhmässä kuin Olli.</p>	<p>Toivon luokassa on tarpeeksi leveät ovet riittävästi tilaa, pyörätuolit ja muut apuvälineet vaativat tilaa. Luokassa on siirrettäviä sermejä sekä säädettäviä pöytiä. Valot ovat himmennettävissä sekä akustiikka luokassa on hyvä. Toivon luokka voidaan jakaa liukuovilla erilaisiin osiin.</p>
<p style="text-align: center;">ERIYTYSTILAT</p>	<p>Ollin luokan läheisyydessä on pientiloja, joihin opetusta voi eriyttää esim. resurssiopettajan kanssa tms. Myös käytävillä ja auloissa voi olla pieniä opiskelusoppia.</p>	<p>Miinan luokan yhteydessä on oma eriytystila, johon Miina voi siirtyä opettajan ohjeistuksen mukaan työskentelemään joko yksin tai toisen luokkatoverin kanssa ohjaajan ohjauksessa. Luokan ja eriytystilan välissä on ikkuna, josta opettaja voi seurata toimintaa eriytystilassa.</p>	<p>Myös Toivon luokan yhteydessä on oma eriytystila.</p>

WC-TILAT	- wc:t luokkien läheisyydessä	- wc:t luokkien läheisyydessä	- riittävän isot wc-tilat pyörätuoleille ja nostolaitteille - kiinteät hoitotasot - kaappitilaa riittävästi vaipoille ja hoitotarvikkeille
AULA	- aulaa voidaan käyttää myös eriytystilana ja oppilaiden itsenäiseen yksilö-, pari- tai ryhmätyöskentelyyn	- tila, jossa voidaan pitää luokkien yhteisiä tunteja	- aulassa voidaan järjestää myös pieniä juhlia ja tapahtumia
ERIKOISLUOKAT	Liikuntasali ja pukuhuoneet Ollin ja Miinan luokan liikuntatunnit järjestetään samaan aikaan. Välillä koko ryhmä on yhdessä isossa liikuntasalissa, välillä salli jaetaan kahteen osaan väliverholla. Musiikkiluokka - soittimia ja aisteja aktivoivaa välineistöä - ei pulpetteja, vaan tila mahdollistaa liikkumisen ja eri soittimien soittamisen	Käsityöluokat Käsityöluokassa opettaja antaa ohjeet ja Miina ottaa työnsä esille. Käsityönä on työ, jossa tarvitaan sekä pehmeitä, että kovia materiaaleja. Molemmat työskentelytilat ovat vierekkäin. Kuvataideluokka - varastot yhdessä käsityön kanssa - märkätilat sekä savenspoltouuni Luonnontiedon luokka - ympäristöopin opintoihin kuuluu tutkimusten ja havaintojen tekeminen - havainto- ja tutkimusvälineet (mm. mikroskoopit, luupit, ym.)	Motoriikan tila / kuntosali - välineistöä monipuolisiin motorikan harjoituksiin, esim. puolapuut, trampoliinit, jumppapallot, ryömistunnelit, jumppapatjat, tasapainoiluvälineitä Opetuskeittiö - hyvät, riittävän väljät tilat harjoitella pienten välipalojen valmistusta Aistihuone - hiekka-, savi-, väri- ja vesileikit - taideterapiatila - poreamme/aistien aktivointi - Vibraatiopatjoja ja -tyynyjä - säädettävä valaistus
RAUHOITTUMISHUONE		Käsityöluokassa Miina hermostuu, koska hän ei saa riittävän nopeasti apua. Hermostuessaan Miina huutaa ja heittelee tavaroita aikuisia päin. Aikuisten on siirrettävä Miina rauhoittumaan erilliseen tilaan, jossa on sohva rauhoittamista varten. Siirtomatka rauhoittumistilaan on lyhyt.	- huone, jonne on mahdollista mennä, jos oppilaalla on haastavaa toimintaa, aistiyliherkkyttä - huoneessa hyvä äänieristys - huoneessa ei teräviä kulmia tai kovia pintoja, ei lasia eikä muuta rikkimenevää - ei näkyviä sähköjohtoja tai -rasioita, eikä iv-putkia ym.

RUOKASALI	<p>Ruokailuun Olli menee oman luokan mukana. Ruokaa otetaan linjastosta ja ruokailu tapahtuu isoissa pöydissä. Ruokalan seinissä ja katossa on ääntä vaimentavia materiaaleja. Ruokailun jälkeen astiat palautetaan astiankeräyspisteisiin.</p>	<p>Ruokailuun Miina menee ohjaajan kanssa kahdestaan. Miina ottaa ruuan isolta linjastolta, mutta menee syömään ruokalan rauhalliseen osioon, jossa on pienemmät pöydät ja vähemmän hälinää.</p>	<p>Tilaa on jaettu pienempiin osioihin, jotta oppilaille on mahdollisuus ruokailla joko yhteisessä tilassa tai rauhallisemmassa sopessa.</p>
LEPOHUONE			<p>- tila, jossa päivälepoa tarvitsevat oppilaat voivat levätä</p> <p>- siirrettäviä sermejä, looseja</p>
VÄLITUNTIPIHA	<p>Välitunnille mennessä Olli pukeutuu omalla naulakko-paikallaan ja siirtyy omalle välituntipihalleen oman luokka-asteensa ovesta. Välituntipihalla on mahdollisuuksia pelata erilaisia pelejä (riittävästi pelitilaa esim. jalkapallolle, koripallolle tms.) ja liikkua monipuolisesti. Pihalla on myös penkkejä ja pöytäryhmiä, joita voi käyttää myös opiskeluun.</p>	<p>Ulkona sataa ja Miina viettää välitunnin katoksen alla hypynarua hyppien. Hypynaruille ja muille ulkoiluvälineille on varasto välituntipihan yhteydessä. Pihalla on myös hiekkalaatikko, keinuja ja muita leikkivälineitä pienemmille oppilaille.</p>	<p>Toivo tarvitsee esteettömyyttä myös välituntipihalla. Pyörätuoli kulkee vain asfaltilla. Toivo viettää aikaa muiden lasten seurassa ohjaajan avustamana. Pihalla on myös esteettömiä leikkivälineitä, esim. pyörätuolikeinu ja esteetön hiekkalaatikko.</p>
IPPE	<p>Ippellä on omat tilansa alkuopetusikäisten yhteydessä. Jos Olli on 1-2-luokalla, hän siirtyy koulupäivän jälkeen ippeen. Jos Olli on vanhempi, hän joko siirtyy koulun jälkeiseen kerhoon tai lähtee kotiin.</p>	<p>Koulupäivän päättyessä Miina ottaa repun mukaansa ja siirtyy ohjaajien tuella taksihallalle.</p>	<p>Koulupäivän jälkeen Toivo siirtyy iltapäivätoimintaan, vaikka onkin jo kuudesluokkalainen. Hän tarvitsee iltapäivässä samoja tuki- sekä hoitotoimia kuin koulupäivän aikana, mm. inva-wc sekä lepotila.</p>